

Svar på fullmäktigemotion / Spelregler för vindkraft i Karleby stad

Stadsfullmäktige 24.04.2023 § 34
39/00.01.06/2023

Ledamot Keränen lade fram följande fullmäktigemotion:

"Det har blivit dags att utarbeta en gemensam vindkraftsplan som i fortsättningen tjänar såväl kommuninvånare, tjänsteinnehavare, beslutsfattare som vindkraftsföretag.

I planen ska beaktas företagervänligheten, upplevelsena och barnvänligheten i enlighet med den godkända stadsstrategin.

Jag föreslår att Karleby stad tillsammans med Mellersta Österbottens förbund och tillsammans med stadsinvånarna och med hänvisning till Karlebyandan börjar bereda en vindkraftsplan för eventuella framtida vindkraftsområden. Bilaga: Anvisningar för utvecklare av vindkraftsprojekt (på finska)"

Bilaga A § 34 Undertecknad fullmäktigemotion (på finska)

Beslut Stadsfullmäktige beslutar anteckna motionen i sitt protokoll och ge den till stadsstyrelsen för behandling.

Stadsstyrelsen 17.06.2024 § 306
39/00.01.06/2023

Beredning Stadsplaneringschef Päivi Cainberg och tillståndschef Juhani Hannila

I Karlebys nya stadsstrategi för åren 2022–2025, som godkändes 2022, beskrivs i vilken riktning utvecklingen i staden ska styras och vilka teman är de viktigaste under pågående fullmäktigeperiod. Ett strategiskt insatsområde i stadsstrategin är stadens mål att vara koldioxidneutral år 2035. För att nå det här målet har man i strategin till pågående fullmäktigeperiods åtgärder infört bl.a. främjandet av möjligheterna att producera förnybar energi. I syfte att nå målet att bli koldioxidneutral kommer man i enlighet med strategin att utarbeta en plan för klimat och hållbar utveckling. Dess mål är att stödja uppnåendet av stadens klimatmål och att påskynda övergången till lösningar som följer principerna för cirkulär ekonomi.

I den strategiska generalplanen för regionstrukturen (godkänd 7.3.2022) har i vatten- och energiförsörjningens nyckelteman presenterats utredningsområden för vindkraft. Områdena har

anvisats på basis av vindkraftsutredningen för Norra Österbottens och Mellersta Österbottens fastland 2011 som sådana områden där det kan finnas potential för vindkraft enligt nuvarande kriterier. Som utvecklingsprincip har införts: Utvecklingen av områden till vindkraftsområden bör ske via närmare utredningar, bedömningar av miljökonsekvenser och generalplanering. I utvecklingen ska särskilt betonas kombinationseffekter speciellt vad gäller flyttfåglar och däggdjursarter som rör sig på ett brett område samt andra naturvärden och Natura 2000-områden. Dessutom ska samarbete över kommungränserna och samordning med bl.a. markanvändningen i grannkommunerna beaktas.

Mellersta Österbottens förbund håller på att utarbeta den 6:e landskapsplanen som har vindkraft, gruvsdrift, grönstruktur samt rekreation och turism som teman. Planens arbetsnamn är "Mellersta Österbottens etapplandskapsplan för energiomställning och miljö". Främjandet av storprojekt i Mellersta Österbotten såsom vindkraft, väteekonomi, bioekonomi och projekt för att främja gruvsdriften förutsätter ett tydligare ställningstagande än tidigare vad gäller bildandet av grönområden, tryggheten av människors möjligheter till rekreation samt stödandet av turismen. I utarbetandet av landskapsplanen betonas förutsebarheten av olika områdesstrukturernas utvecklingsbehov och förståelse för framtida behov.

Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens landskapsförbund har gjort upp ett gemensamt utredningsarbete om potentiella nya områden för vindkraftsproduktion inom sina regioner. På basis av utredningsarbetet kan det konstateras att områdets potential med tanke på placering av vindkraft är mycket betydande.

Ett viktigt mål i utredningsarbetet är att till stöd för landskapsplanläggningen undersöka potentiella nya områden för vindkraftsproduktion på fastlandet och till havs. Ett mål har också varit att identifiera nya potentiella vindkraftsområden och att bedöma konsekvenserna för dem.

Utredningen omfattar i huvuddrag en utslutande buffertanalys på basis av geografisk information vad gäller områden som är olämpliga för vindkraft, en teknisk-ekonomisk bedömning samt konsekvensbedömning och behovsprövning av Naturabedömning. I arbetet ingår också kartläggning av elöverföringsnätets nuläge och utvecklingsbehov samt analys av tysta områden. I utredningen har som kraftverkets totala höjd 300 meter beaktats.

På basis av gjorda analyser valdes 83 områden till fortsatt granskning. Av områdena ligger 36 stycken (ca 2 500 km²) helt eller delvis i Österbotten, 25 stycken (ca 950 km²) i Mellersta

Österbotten och 30 stycken (ca 780 km²) i Södra Österbotten. Av områdena är 10 stycken (ca 1 780 km²) belägna på havsområden. Områdenas storlek varierar mellan 1–80 km². På de identifierade platserna är blåsigheten god på 300 meters höjd, årsgenomsnittet är alltså ca 9–12 m/s och områdena kan nås bra via vägnätet. De största skillnaderna mellan områdena handlar om närheten till ett elnät samt jordmånens byggbarhet.

För de 83 områden som valdes till fortsatt granskning har en synlighetsanalys gjorts. För varje område har också områdesspecifika konsekvensbedömningar gjorts och för hela utredningsområdet har gjorts en bedömning av de sammantagna konsekvenserna. I konsekvensbedömningen undersöktes potentiella vindkraftområdets konsekvenser för människor, naturen, landskapet, klimatet och regionalekonomin.

På basis av konsekvensbedömningarna har det kunnat konstateras att största delen av de områden som valdes till fortsatt granskning lämpar sig helt eller delvis för vindkraftsproduktion. På många områden kräver byggandet dock en Naturabedömning i enlighet med naturvårdslagen samt fortsatta utredningar.

Vindkraftsutredningen är en av bakgrundsutredningarna för landskapsplanerna och visar potentiella regionala vindkraftsområden både i fastlandet och havsområden. Utredningens resultat utnyttjas i beredningen av landskapsplaner. Vilka områden som slutligen anvisas som vindkraftsområden i landskapsplanerna avgörs under planläggningsprocessen i samarbete med kommunerna och andra myndigheter samt intressentgrupper.

Till grund för Nya vindkraftsområden i Mellersta Österbotten i den 6:e etapplandskapsplanen har förbundet utarbetat/kommer att utarbeta som utgångspunkt för nya vindkraftsområden: Vindkraftsutredning för Södra Österbotten, Mellersta Österbotten och Österbotten; en utredning av viktiga områden för skogsren i Mellersta Österbotten, Södra Österbotten och Österbotten; vindkraftens inverkan på kungsörnen, havsörnen samt fiskgjusen i Österbotten, Södra Österbotten och Mellersta Österbotten; vargstammen i Finland i mars 2022; Grönstrukturutredning; Utredning av Naturakonsekvenser; Landskapsutredning.

De utredningar som ska bedömas är vindkraftverksområdenas sammantagna konsekvenser i vilka också kommer att ingå andra landskaps vindkraftsområden som ligger vid landskapsgränser.

En del kommuner i Mellersta Österbotten har gjort anvisningar för vindkraftsbyggande (bl.a. avståndet mellan vindkraftsverk och bostadsbyggnad), exempelvis i Kannus och Perho, och dessa

beaktas när vindkraftverksområden bildas i landskapsplanen på dessa kommuners område. Utöver dessa beaktas responsen som kommer från olika aktörer (NTM, Försvarmakten osv.), kommuner och landsortsbor under planläggningsprocessen när vindkraftverksområden bildas i landskapsplanen.

Vindkraftsplanläggning är planering av markanvändning i enlighet med markanvändnings- och bygglagen. Staden beslutar om planeringen. I Karleby beslutar stadsstyrelsen om inledande av generalplanering och stadsfullmäktige beslutar om godkännande. Med andra ord har fullmäktige en central roll då vindkraftsärenden behandlas.

Till vindkraftsproduktion anknyter också omfattande processer för bedömning av miljökonsekvenser. Under processerna utreds projektspecifikt konsekvenserna av vindkraftsproduktionen. Dessa konsekvenser är alltså kända när generalplanen godkänns. Även om processen vid bedömningen av miljökonsekvenser i sig självt inte är ett tillstånd, måste det i miljökonsekvensbeskrivningen ges en grundad slutledning (NTM-centralen) och en övergripande åsikt om vindkraftsproduktionens projektspecifika förutsättningar.

I Karleby är fem delgeneralplaner under arbete vilka gäller vindkraft. Under delgeneralplanläggningen görs omfattande utredningar om bl.a. vindkraftverkens miljökonsekvenser och alternativ undersöks. Bedömningen av utredningar och konsekvenser utgör en viktig del av vindkraftsprojekt. Till grund för utredningar som behövs för konsekvensbedömning utarbetas för MKB-förfarande och vindkraftsdelgeneralplanen bl.a. naturinventering, arkeologisk utredning, landskaps- och kulturmiljöutredningar, utsiktsanalys, buller- och blinkmodellering. I samband med framläggandet i utkast- och förslagsskedet begärs respons på planprojektet av intressenter och kommunens invånare och nödvändiga utlåtanden av myndigheter och andra intressentgrupper. Vindkraftsområdena ska vara godkända i Mellersta Österbottens 6:e etapplandskapsplan innan delgeneralplanerna för dessa kan godkännas i stadsfullmäktige.

Stadsmiljös Planering anser att det i samband med såväl landskapsplanen som i Karleby aktuella vindkraftsdelgeneralplaner utarbetas övergripande och omfattande utredningar på basis av vilka tillräcklig information erhålls för styrning av projekten och fastställandet av vindkraftverkens placering. Därför anses det inte finnas behov att utarbeta separata spelregler för vindkraft eftersom det är ändamålsenligare att bedöma varje projekt skilt för sig.

Stadsstyrelsen höll en aftonskola 18.4.2024 med vindkraft och klimatarbete som tema. Teman som behandlades under aftonskolan var vindkraftgeneralplanens skeden, beskattningen

av vindkraftverk ur stadens synvinkel samt en lägesöversikt över stadens klimatarbete och tillstånd för vindkraft samt produktionsformens särdrag.

Utgående från aftonskolan föreslår Planering att man i stället för att utarbeta separata spelregler för vindkraft satsar på att styra projekten. Byggnads- och miljönämnden ger utlåtanden utgående från MKB-redogörelser som gäller vindkraftsprojekt som förläggs till Karleby och dessa ges också till stadsstyrelsen. Södra Österbottens NTM-centrals gemensamma myndighets motiverade slutsats om vindkraftsprojektens MKB-redogörelse samt utlåtanden och åsikter som erhållits med anledning av planutkastet behandlas på stadsstyrelsens sammanträde eller aftonskola, och då fås instruktioner för övergång till planförslagsskedet.

I såväl utlåtanden som styrning av projekt betonas betydelsen av bedömningen av enskilda projekts och alla projekts sammanlagda konsekvenser. Planering utarbetar för eget bruk en databas som utgår från geografisk information. Den kan användas i gestaltningen av helheter vad gäller vindkraftsprojekt som förläggs till Karlebyområdet.

Stadsdirektören

Stadsstyrelsen beslutar föreslå stadsfullmäktige att fullmäktige

1 antecknar åtgärderna med anledning av motionen för kännedom

2 anser att motionen är slutbehandlad.

Beslut

Stadsstyrelsen godkände beslutsförslaget.

Stadsfullmäktige 26.8.2024
39/00.01.06/2023

Stadsstyrelsen

Stadsfullmäktige beslutar

1 anteckna åtgärderna med anledning av motionen för kännedom

2 anse att motionen är slutbehandlad.

Beslut

Stadsfullmäktige godkände beslutsförslaget.